

FORSVARET
Luftforsvaret

1 av 8

Vår saksbehandler

JAOC JACC, jaoc@mil.no
+4775 53 69 66, 0565 6966
L/JAOC/OPS-DIV

Vår dato

2025-06-26

Vår referanse

Tidligere dato Tidligere referanse

Til

Luftfartstilsynet
Postboks 243
8001 BODØ

Kopi til

Luftromssøknad øvelse Cold Response 2026

1 Bakgrunn

Forsvaret skal gjennomføre flere øvelser i perioden 5.-20.mars 2026, der øvelse Cold Response 2026(CORE-26) vil være mesteparten av aktiviteten. CORE-26 vil være nasjonal/ NATO øvelse med fokus på å øve alliert forstreking av Norge og nordområdene. 17 nasjoner deltar med til sammen over 40000 personell. Norge er vertsnasjon for CORE26, tilsvarende som under NATO-øvelsen Trident Juncture i 2018. Det er planlagt en betydelig NATO tilstedeværelse på norsk land-, sjø- og luftterritorium med tilstøtende områder i perioden. Øvingsaktiviteten på bakken vil sentreres rundt indre Troms, nordre del av Nordland, og en liten del av Finnmark, mens maritim- og luftaktivitet også vil finne sted fra Møre til området rundt Sørkjosen.

CORE26 vil bestå av trening og øving på land, sjø og i luften med fokus på operasjoner i en fellesoperativ ramme. Dette innebærer behov for luftrom over land og sjø, inkludert luftrom til å gjennomføre flyging med ubemannede luftfartøy.

Luftrommet for øvelsen vil bestå av luftrom i Norge, Sverige og Finland. Den Norske delen av luftrommet vil benytte eksisterende militære treningsområder, ett midlertidig reservert område, samt restriksjonsområder for å dekke luftrom for stor drone- og helikopteraktivitet.

Det er også sannsynlig at det vil være økt aktivitet og luftromsforespørsler i forkant av øvelsen, samt behov for opprettelse av midlertidige restriksjonsområder før og etter øvelsen rundt kai-områder som bl.a Sørreisa og Narvik.

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Reitan
8058 TVERLANDET
Norge

Sivil telefon/telefaks

/

Militær telefon/telefaks

99/0500 3699

Epost/ Internett

forsvaret@mil.no
www.forsvaret.no

Organisasjonsnummer

NO 986 105 174 MVA

Vedlegg

1

2 Søknad

a. Tidsperioden søknaden gjelder

Det søkes om at restriksjonsområdene er aktive fra 0900 lokal tid den 7. mars, for så å være aktive 24/7 frem til den 19. mars der områdene opphører 1200 lokal tid. Forsvaret ønsker å gjøre oppmerksom på at det også kan være høyere aktivitet både før og etter øvelsen, i forbindelse med deployering og redeployering.

Det søkes om opprettelse av midlertidig Temporary Reserved Area (TRA) «Lierne» mellom datoene 9. og 20. mars, for aktivering i samsvar med luftrom i Sverige.

Det søkes også om at Forsvaret kan koordinere bruk av AMC-styrte områder utover «3 på rad» regelen i AMC-prosedyrens vedlegg 2 pkt. 4.3, direkte gjennom AMC mellom 5. og 20. mars.

b. Hvilke restriksjoner det søkes om

Restriksjonsområdene: For å opprettholde flight safety, samt styrke sikkerhet og for å hjelpe med sikring for øvelsesdeltagere, bes det om at all sivil flyving inne i områdene krever godkjenning fra Forsvaret. Dette vil gjelde både bemannet og ubemannet luftfart, inkludert modellfly. Disse restriksjonene vil i tillegg gi Forsvaret mulighet til å trene mer realistisk på våre øvingsmål.

Det vil inngås egne avtaler som besørger for Ambulanse-/SAR-/Politiflyginger i områdene. Andre samfunnskritiske behov, vil få godkjenning til å fly etter forespørsel. Se punkt «g» for søknad om dispensasjon til å fly inne i området.

TRA: Det søkes om et midlertidig reservert luftrom av typen «Temporary Reserved Area». Det er ønskelig at dette området skal kunne aktiveres og deaktiveres slik beskrevet i AMC-prosedyren. Spesielt ved eventuelle kanselleringer av svensk luftrom vil det være formålstjenlig å kunne deaktivere dette området ved behov for den dagen det gjelder.

c. Beskrivelse av farefull aktivitet i området

Under øvelsen vil det være stor tetthet av militær lufttrafikk inne i restriksjonsområdene, både bemannet og ubemannet. Luftfartøyene vil øve på komplekse taktiske scenarioer i alle høyder, også under radar- og radiodekning. Det vil ikke være forsvarlig for ikke-deltakende trafikk å fly inn i dette området uten å enten være klarert en godkjent rute eller å ha forhåndsgodkjente avtaler/prosedyrer med Forsvaret (Ambulanse/SAR/Politi)

d. Beskrivelse av planlagt flyaktivitet

Aktiviteten inne i områdene vil kunne inneholde mange typer luftoperasjoner, inkludert, luft-til-bakke trening, helikopter, samt amfibiske- og UAS-operasjoner. Typen aktivitet vil være dynamisk fra dag til dag, og vil endres underveis i øvelsen. Det er ikke endelig avklart hvilke enheter som vil delta på øvelsen, men på nåværende tidspunkt planlegges det med stor

deltagelse av luftfartøy i tillegg til et ukjent antall ubemannede luftfartøyer. Aktiviteten vil foregå fra Bardufoss, Andøya, Ørland, Værnes, Sola, Gardermoen og Rygge. I tillegg vil det være helikopter embarkert på fartøy, samt et foreløpig ukjent antall ubemannede luftfartøy fra feltmessige lokasjoner. Noen luftfartøy vil også delta fra hjemmebase i utlandet.

e. Utstrekning av området:

Under er utstrekningen til restriksjonsområdene og TRA Lierne beskrevet. Forsvaret vil i tillegg benytte seg av AMC-områder publisert i AIP

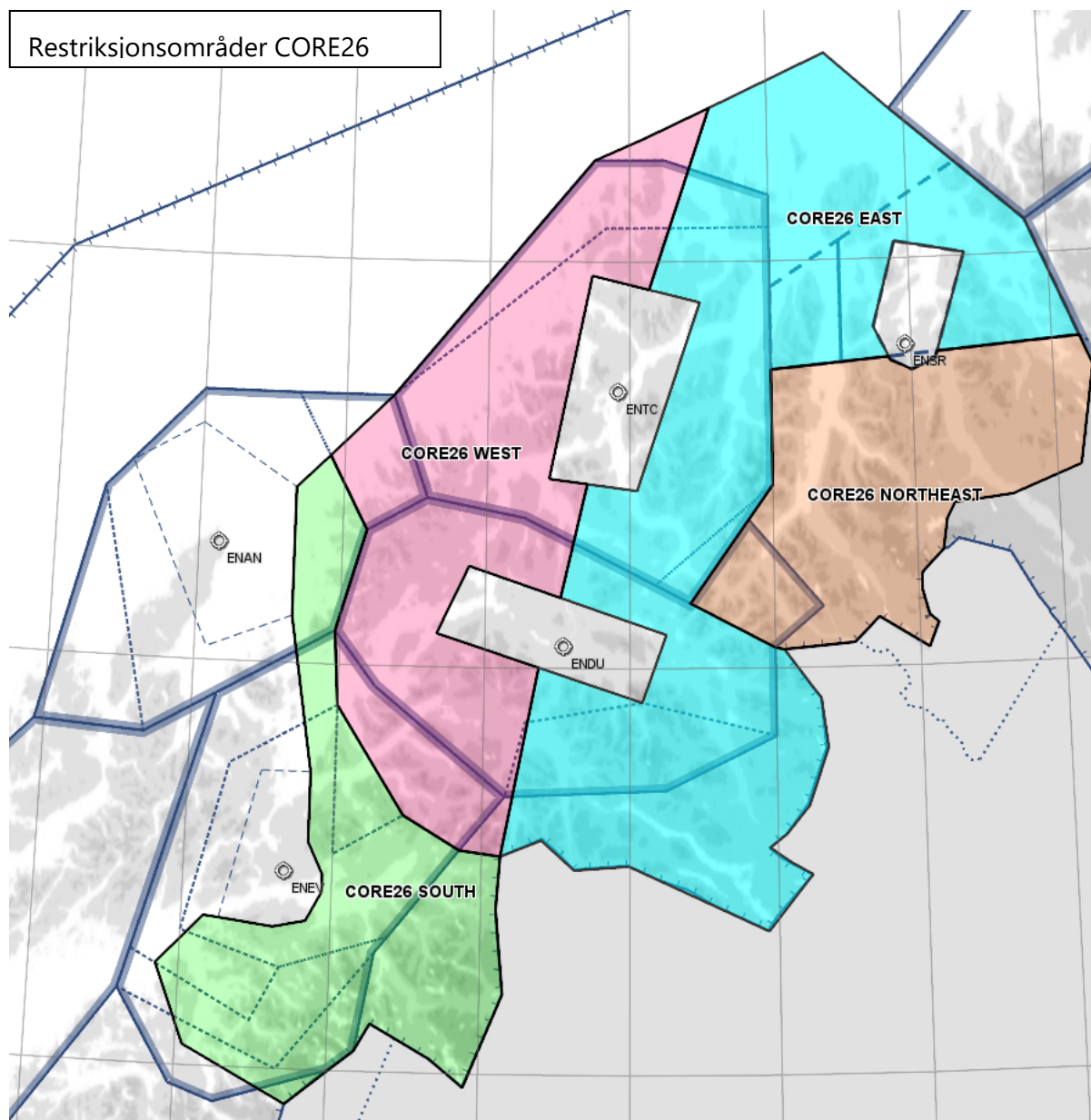
R-områder CORE26:

CORE26 Northeast (DDMMSS DDDMMSS) 694359N 0200000E 694455N 0203000E 694531N 0205017E 694500N 0205100E 694330N 0210000E 694500N 0211000E 694605N 0211058E 694730N 0221142E 694307N 0221653E 692835N 0220955E 692438N 0214040E 692342N 0211606E 692123N 0211242E 691654N 0211043E along the border between Norway and Finland to 690336N 0203255E along the border between Norway and Sweden to	<u>GND- 6500' AMSL</u>	Midlertidig restriksjonsområde hele døgnet i perioden.
---	------------------------	---

690244N 0200336E 690300N 0200000E 690937N 0192505E 692700N 0200000E (694359N 0200000E)		
CORE26 East 683212N-0180734E 690008N-0182218E 685500N-0190500E 690500N-0191500E 691027N-0183108E 692715N-0184204E 692615N-0190300E 695400N-0193000E 695555N-0190819E 702240N-0193448E 703031N-0202538E 702203N-0205338E 701357N-0212102E 700500N-0215036E 694730N-0221142E 694605N-0211058E 700030N-0212400E 700230N-0205400E 695000N-0204400E 694531N-0205017E 694455N-0203000E 694359N-0200000E 692700N-0200000E 690937N-0192505E 690300N-0200000E 690244N-0200336E along the border between Norway and Sweden to (683212N-0180734E)	<u>GND- 4500' AMSL</u>	Midlertidig restriksjonsområde hele døgnet i perioden.
CORE26 West 701500N-0184500E 694000N-0172000E 693050N-0165353E 692000N-0171000E 690500N-0165800E 685400N-0170000E 683800N-0172800E 683300N-0175100E 683212N-0180734E 690008N-0182218E 690500N-0174000E 691500N-0175300E 691027N-0183108E	<u>GND- 4500FT AMSL</u>	Midlertidig restriksjonsområde hele døgnet i perioden.

692715N-0184204E 692800N-0182600E 695800N-0184400E 695555N-0190819E 702240N-0193448E 701815N-0190648E (701500N-0184500E)		
CORE26 South 692600N-0164000E 693050N-0165353E 692000N-0171000E 690500N-0165800E 685400N-0170000E 683800N-0172800E 683300N-0175100E 683212N-0180734E along the border between Norway and Sweden to 675451N-0164417E 680305N-0160301E 681456N-0155044E 682215N-0160859E 682200N-0161500E 682058N-0163656E 682200N-0165000E 682624N-0165611E 682852N-0165611E 683341N-0165000E 684400N-0165000E (692600N-0164000E)	<u>GND- 2500' AMSL</u>	Midlertidig restriksjonsområde hele døgnet i perioden 14.mars- 31. mars.

Kart som viser horisontale og vertikale begrensninger av D/R-området.

TRA Lierne:

Områdets koordinater: Format: DDMMSS (WGS84) 643449N-0133915E – Langs landegrensen sør-øst og til – 635827N-0124101E (643449N-0133915E)	<u>FL115 – FL510</u>	Merknad: Planlagt bruk koordineres med Avinor FS, og aktiveres ihht. AMC-prosedyren
---	----------------------	---

Bruk av AMC-områder

Det kan gjennomføres aktivitet med jagerfly i tre perioder daglig i norsk luftrom under øvelsen.

Aktiviteten vil i Norsk luftrom benytte områder definert i AIP ENR 5.2.

Tidspunkt for de tre daglige periodene er:

0800UTC-1100UTC (Vil ikke benyttes på Søndag 15. mars)

1300UTC-1600UTC

1800UTC-2100UTC

Det er planlagt bruk av AMC-luftrom ihht AMC-prosedyren, med ett unntak. Grunnet betydelig større aktivitet enn det som regnes som daglig trening, har forsvaret behov for muligheten til å gå bort i fra «tre på rad» regelen i AMC-prosedyrens vedlegg 2 pkt. 4.3.

Områdene som er mest sannsynlig brukt, vil være i området Troms, Lofoten, Helgelandskysten, Ørland og Innlandet.

Hvilket luftrom som blir brukt vil variere basert på scenario, fly- og værmessige forhold. Alle områdene vil bestilles som normalt gjennom AUAR.

f. Koordinering med lufttrafikkjenesten

Representanter fra Avinor Flysikring har vært involvert i øvelsesplanlegging, og i utarbeiding av utstrekningen på luftrommet. Epost med koordinering rundt utstrekning på luftrommet er vedlagt søknaden.

g. Trafikkhåndtering

Det vil i utgangspunktet ikke tillates ikke-deltagende lufttrafikk inn i aktive R- og D-områder, med unntak av prioritert trafikk som politi-, søk-, brann-, ambulanse- og redningsaksjoner.

Forsvaret vil i samarbeid med Helse Nord lage en prosedyre for å sikre at luftambulanse vil kunne fly sikkert og med minst mulig forsinkelser igjennom områdene.

I forbindelse med restriksjonsområdene og begrensninger som vil gjelde for ikke-deltagende luftfartøy, vil det etableres prosedyrer hvor Forsvaret kan kontaktes for å søke om dispensasjon. Skriftlig søknad om dispensasjon må sendes til NAOC minimum 72 timer i forkant.

Samfunnskritisk flyging som dukker opp innenfor 72 timer vil også bli godkjent.

I tilfeller der Forsvaret vurderer at flysikkerheten kan ivaretas, vil en dispensasjon kunne innvilges. Søknad kan sendes JAOC pr. e-post: jaoc@mil.no

Det vil også utgis AIP SUP for øvelsen i forkant.

h. Prosedyrer for kontakt med LTT og luftfartsoperatører

Ihht. Pkt. g.

Kontaktpunkt for LTT og luftfartsoperatører vil være JAOC:

TLF: 75536900

Epost: jaoc@mil.no

i. Kontaktpunkt for søknaden

JAOC Luftromscelle

JAOC/OPS-divisjon

Tlf: 7553 6966

Epost: jaoc@mil.no

3 Konklusjon

I forbindelse med militær øving og trening sammen med allierte, har Forsvaret behov for å opprette restriksjonsområder i luften. Dette er for å kunne gjennomføre kritisk trening, opprettholde sikkerheten for deltagende enheter, samt sikkerheten til andre luftromsbrukere. Det er også et behov for å kunne benytte militære treningsområder ut over det som er beskrevet i deler av AMC-prosedyren, samt opprettelse av midlertidig TRA.

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.
